

# TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

## SPRENDIMAS DĖL MARIJA PUČ

2024 m. gegužės 3 d. Nr. 2  
Trakai

Trakų rajono savivaldybės tarybos etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkė – tarybos narė G. Žuromskienė, tarybos nariai: G. Golubovska, A. Božičko, I. Židonytė, Ž. Orlovskienė, D. Mechovskis,

atsižvelgdama į 2024-04-08 gautą Trakų r. sav. mero A. Šatevičiaus (toliau – Pareiškėjas) 2024-04-03 skundą dėl tarybos narės M. Puč elgesio 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje (toliau – skundas), kuriame teigiama, kad:

1) svarstant 2.14 darbotvarkės klausimą (įrašas nuo 43 min. 23 sek.) M. Puč, vykstant diskusijai dėl 2.14 darbotvarkės klausimo, replikuodama tarė: <...,neparduokime vaikų, dar vienas prašymas, už milijonus žadėtus iš Europos..“>;

2) M. Puč, prieš užduodama klausimą (įrašas nuo 1 val. 3 min.), pasisakė šmeižiančiu ir nepagrįstu faktais tekstu: <...,Jūs turite valdžią, Jūs įgaliojimus turite, Jūs piktnaudžiaujate ta valdžia, piktnaudžiaukite ir toliau mere“...> ;

3) tiesiogiai transliuojamo posėdžio metu, išnagrinėjus pagrindinės darbotvarkės klausimus, M. Puč tęsė žeminančių, nepagrįstais faktais kaltinimų temą pasisakydama (įrašas nuo 1 val. 35 min.): <...,toliau vyksta labai negražūs dalykai iš valdžios“..>; (įrašas nuo 1 val. 37 min.): <...,tokio žinokit blogio nemačiau dar aš“..>, įvertinimo. Skunde taip pat teigiama, kad Trakų rajono savivaldybės tarybos narės M. Puč pasisakymai menkina savivaldybės mero pareigas užimančio, gavusio Trakų rajono gyventojų pasitikėjimą, garbę, tiek nepagrįstai žemina visus tarybos narius ir administracijos vadovus (pasikartojančiai minimas žodis valdžia neigiamoje konotacijoje). Pareiškėjo nuomone, tokie vieši, nepagrįsti, pasikartojantys tarybos narių pareiškimai viršija etikos normas, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas) 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 3 punktu, 2024-04-15 pradėjo, atliko ir 2024-04-25 užbaigė tyrimą dėl Trakų rajono savivaldybės tarybos narės M. Puč elgesio atitikties Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas) 4 straipsnio 1-5 punktų nuostatomis bei įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą,

n u s t a t ė:

*Nagrinėjimo pagrindas ir dalykas*

Komisijai kilo prievolė 2024-04-08 gauto Trakų r. sav. mero A. Šatevičiaus 2024-04-03 skundo dėl tarybos narės M. Puč elgesio 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje bei tyrimo metu surinktų duomenų pagrindu išnagrinėti, ar tarybos narė M. Puč savo elgesiu 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje (ne)pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1-5 punktų nuostatas.

#### *Nustatytos faktinės aplinkybės*

Kitos faktinės aplinkybės, galinčios turėti įtakos tyrimo eigai, tyrimo metu nebuvo nustatytos.

#### *Marijos Puč paaiškinimas*

Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas) 7 str. 1 d. 1 p., 10 d., atsižvelgdama į 2024-04-08 gautą Trakų r. sav. mero A. Šatevičiaus (toliau – Pareiškėjas) 2024-04-03 skundą dėl tarybos narės M. Puč elgesio 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje įvertinimo, 2024 m. balandžio 15 d. priėmė sprendimą pradėti tyrimą dėl tarybos narės M. Puč elgesio, kuriuo ji galimai pažeidė šiuos valstybės politikų elgesio principus (Kodekso 4 str. 1–5 p.):

- 1) pagarba žmogui ir valstybei;
- 2) teisingumas;
- 3) sąžiningumas;
- 4) skaidrumas ir viešumas;
- 5) padorumas,

informavo M. Puč dėl jos turimų teisių tyrimo metu bei pasiūlė jai pateikti Komisijai savo paaiškinimą raštu iki 2024-04-23.

Komisija 2024-04-23 gavo tarybos narės M. Puč paaiškinimą (atsakymą į komisijos 2024-04-16 pranešimą „Dėl pradėto tyrimo“) (priedas Nr. 1, priedas Nr. 2), kuriame pateikiami argumentai dėl tarybos narės M. Puč pasisakymų, minimų skunde, kurių pagrindu pradėtas tyrimas dėl M. Puč elgesio įvertinimo. Savo paaiškiniame M. Puč nurodė, kad mano, jog tyrimas jos elgesio atžvilgiu pradėtas nepagrįstai, o savivaldybės mero skundas turėjo būti atmestas. Paaiškiniame nurodyta, kodėl M. Puč mano, jos ji nepažeidė komisijos 2024-04-16 pranešime nurodytų valstybės politiko elgesiui taikomų principų savo pasisakymuose 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje svarstant 2.14 darbotvarkės klausimą pareiškusi, kad: <„neparduokime vaikų, dar vienas prašymas, už milijonus žadėtus iš Europos..“>, <„Jūs turite valdžią, Jūs įgaliojimus turite, Jūs piktnaudžiaujate ta valdžia, piktnaudžiaukite ir toliau mere“ ..>, <„toliau vyksta labai negražūs dalykai iš valdžios“..>, <„, tokio

žinokit blogio nemačiau dar aš“..>, neįžvelgia nieko neleistino bei jos nuomone skunde nenurodytas kontekstas, kuriame buvo pasakyti jos žodžiai.

Visų savo pasisakymų metu M. Puč rėmėsi tuo, kad 2022-05-04 Vilniaus apygardos administracinis teismas priėmė nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių dalies, kurią nuspręsta reorganizuoti Trakų r. Senųjų Trakų Andžejaus Stelmachovskio pagrindinę mokyklą, galiojimo iki teismo sprendimo šioje byloje įsiteisėjimo dienos.

M. Puč mano, kad teismo sprendimo (nutarties) nesilaikymo niekaip negali charakterizuoti teigiamai ar kaip „gero“ ar „gražaus“ veiksmo, tai jos nuomone yra blogas ir negražus veiksmas.

M. Puč savo paaiškinime nurodė, kad jos pasisakymas <...„neparduokime vaikų, dar vienas prašymas, už milijonus žadėtus iš Europos..“> buvo sarkastiška replika, reaguojant į vicemero paaiškinimą, kad Trakų r. Senųjų Trakų Andžejaus Stelmachovskio pagrindinė mokykla reorganizuojama siekiant gauti finansavimą iš Europos Sąjungos fondų. M. Puč mano, kad vaikų interesai – gauti šalia namų geros kokybės ugdymo ir mokymo paslaugas neturėtų būti išmainomi (parduodami) už galimus pinigus iš Europos Sąjungos fondų.

Tarybos narė taip pat atkreipė komisijos dėmesį, kad Trakų r. sav. mero A. Šatevičiaus skunde taip pat nebuvo nurodyti nei konkretūs politikų elgesio principai, nei principų konkretūs aspektai, nei tokių aspektų pažeidimo sąsaja su jos pasisakymu, kurie galėtų leisti nuspėti, ką ji galimai pažeidė.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus M. Puč argumentus ir nurodytus įrodymus, tarybos narė prašė komisijos konstatuoti, kad ji nepažeidė Kodekse nustatytų valstybės politiko elgesio principų ar reikalavimų.

### *Teisinis veiklos vertinimas ir motyvai*

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 10 straipsnio 1-5 punktuose reglamentuotos savivaldybės tarybos nario pareigos, viena kurių yra dalyvavimas savivaldybės tarybos posėdžiuose. Šios pareigos atlikimas tiesiogiai susijęs su savivaldybės tarybos nario teise dalyvauti diskusijose tarybos metu svarstomais klausimais, raštu ir žodžiu pateikti pastabas dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektų, dėl savivaldybės tarybos darbo tvarkos ir kitais klausimais, savivaldybės tarybos posėdžio metu užduoti klausimų pranešėjams, nurodyta VSI 9 straipsnio 1 dalies 2 punktu.

Vadovaujantis Kodekso 7 straipsniu, valstybės politikų elgesio tyrimas Komisijoje gali būti pradėtas, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) fizinio ar juridinio asmens skundas, kreipimasis ar pranešimas (toliau – skundas) apie valstybės politiko galimai padarytą šiame kodekse nustatytų valstybės politikų elgesio principų, nuostatų ar institucijos, kurioje politikas eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose

valstybės politikui nustatytų reikalavimų pažeidimą (toliau – pažeidimas);

2) visuomenės informavimo priemonėse paskelbta pagrįsta informacija apie valstybės politiko galimai padarytą pažeidimą.

Atsižvelgiant į tai, kad Komisija 2024-04-08 gavo Trakų r. sav. mero A. Šatevičiaus (toliau – Pareiškėjas) 2024-04-03 skundą dėl tarybos narės M. Puč elgesio 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje įvertinimo, 2024-04-15 posėdyje Komisija nusprendė pradėti tyrimą dėl tarybos M. Puč elgesio, kuriuo ji galimai pažeidė Kodekso 4 straipsnio 1-5 punktuose nurodytus valstybės politiko elgesio principus (*pagarba žmogui ir valstybei; teisingumas; sąžiningumas; skaidrumas ir viešumas; padorumas*), įvertinimo.

Pažymėtina, kad vadovaujantis Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2021 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. KS – 348 patvirtintomis metodinėmis rekomendacijomis Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų etikos komisijoms dėl savivaldybių merų ir savivaldybių tarybų narių elgesio atitikties Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso nuostatomis vertinimo (toliau – Rekomendacijos), etikos komisijos nėra asmens garbės ir orumo gynimo subjektai. Įstatymas ir teismas saugo, kad niekas nepatirtų savavališko ar neteisėto kišimosi į asmeninį ir šeiminių gyvenimą, kėsintis į garbę ir orumą (Konstitucijos 22 straipsnis), o asmuo, manydamas, kad valstybės politiko teiginiais galbūt buvo pažeisti jo teisėti interesai, turi teisę juos ginti teisės aktų nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.24 straipsnyje nustatyta, kad asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlyginti tokių duomenų paskleidimu jam padarytą turtinę ir neturtinę žalą. Komisija nusprendė nenagrinėti skundo dalies dėl galimo asmens garbės ir orumo pažeidimo, dėl to informuoti savivaldybės merą kartu pranešant į kokią instituciją ar įstaigą dėl asmens garbės ir orumo gynimo galimybės jis galėtų kreiptis.

Pažymėtina, kad komisija, atlikdama tyrimą, privalo atsižvelgti į Kodekse įtvirtintų valstybės politikų elgesio principų turinį ir valstybės politiko veiką vertinti pagal konkretaus jam taikomo elgesio principo kontekstą. Kiekvienu konkrečiu atveju turi būti aišku, koku pagrindu ir kokiais kriterijais remiantis asmens veika galėtų būti vertinama kaip pažeidžianti kurio nors principo apibrėžtį.

Komisija, atsižvelgdama į skunde pateiktą informaciją, M. Puč pateiktą 2024-04-23 paaiškinimą raštu, vadovaudamasi Kodekso 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Trakų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Trakų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. S1E-30 „Dėl Trakų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“, 18.2 papunkčiu,

n u s p r e n d ė:

1. kad, tyrimo metu surinkta medžiaga yra pakankama politiko elgesiui įvertinti ir užbaigti tyrimą;

2. kad, Trakų rajono savivaldybės tarybos narė M. Puč savo elgesiu, t.y. 2024-03-28 savivaldybės tarybos posėdyje svarstant 2.14 darbotvarkės klausimą pasisakiusi: <...*neparduokime vaikų, dar vienas prašymas, už milijonus žadėtus iš Europos..*>, <...*Jūs turite valdžią, Jūs įgaliojimus turite, Jūs piktnaudžiaujate ta valdžia, piktnaudžiaukite ir toliau mere*“..>, <...*toliau vyksta labai negražūs dalykai iš valdžios*“..>, <...*tokio žinokit blogio nemačiau dar aš*“..>, pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1-5 punktų nuostatas, t.y. pažeidė *pagarbos žmogui ir valstybei; teisingumo; sąžiningumo; skaidrumo ir viešumo; padorumo principus.*

3. Sprendimo kopiją el. būdu išsiųsti Trakų rajono tarybos narei M. Puč, savivaldybės merui A. Šatevičiui ir Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

4. Sprendimą paskelbti interneto svetainėje [www.trakai.lt](http://www.trakai.lt).

Šis Trakų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (A. Goštauto g. 9, 01108 Vilnius) per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo valstybės politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas, dienos.

Komisijos pirmininkė



Giedrė Žuromskienė